

*IVN, Instituut voor Natuureducatie en duurzaamheid,
afdeling Eys*

EYSER NATUUR KOERIERTJE

Juli 2023 nr. 39

Beste natuurvrienden,

De zomereditie van ons Eyser NatuurKoeriertje ligt voor u met aandacht voor verenigingsnieuws en andere 'IVN-zaken'.

'Rutte IV' verrast ons nog met een kabinetsval net voor het zomerreces!

IVN, afdeling Eys verrast u met de aankondiging van een ALV en zicht op een doorstart van onze afdeling met ..... gelukkig weer een voltallig bestuur.

Wij gaan net als heel veel Nederlanders starten met de zomervakantie. Hopelijk voor iedereen een mooie periode om te genieten van de verkregen vrije tijd, stevig bij te tanken en de accu weer helemaal op te laden.

De redactie wenst u in ieder geval veel leesplezier.

“buitenplaats kasteel Wijlré”

1. WIST U DAT.....

- we onze nieuwe leden uitgenodigd hadden voor een kennismakingsbijeenkomst?
- zij door de coördinatoren over de werkgroepen geïnformeerd werden.
- aansluitend een informatiebijeenkomst voor alle leden gepland was?
- deze bijeenkomst in het teken van de toekomst van onze afdeling stond?
- er (te) weinig belangstelling was voor deze belangrijke bijeenkomst?
- de jaarvergadering eindelijk weer 'ouderwets' in maart gehouden kon worden?
- de toekomst van IVN, afdeling Eys ook hier een belangrijk agendapunt was?
- de voortgang van onze IVN, afdeling immers aan een zijden draad hing?
- na de noodkreet van het bestuur zich gelukkig weer enkele aspirant-bestuursleden hebben gemeld?
- wij met hen in gesprek zijn om onze afdeling weer van een voltallig bestuur te voorzien?
- **de ALV met informatie hierover gepland staat op dinsdag 29-08-2023?**
- het bestuur Marian en Hub namens de padden bedankte voor hun extra inzet?
- de jubilarissen hun presentje ontvangen hebben?
- eitjes zoeken van de sleedoornpage monnikenwerk is? (**zie artikel 3.**)
- 'dao bove in den toren ..... ' ons informeert over het ringen van kerkuilen? (**zie artikel 8.**)
- de VWG de nestkastcontroles van dit voorjaar in juni met een gezellig samenzijn heeft afgesloten?
- de jeugdgroep in het voorjaar weer op stap is geweest? (**zie artikel 6.**)
- Marian en Hub ons middels een update informeren over de nieuwe paddentunnels in Overeys. (**zie artikel 9.**)
- de nieuwe **Natuurgidsenopleiding** (NGO) start op 09-09-2023?
- u voor informatie of aanmelding terecht kunt bij: ivnnatuurgidsen2023@gmail.com ?
- de plantenliefhebbers nog steeds kunnen deelnemen aan de excursies van de plantenwerkgroep Natura?
- zij zich voor informatie kunnen melden bij de coördinator via: monique-hermans@kpnplanet.nl ?
- u via <https://www.ivn.nl/natuuracademie/online> wijzer kunt worden van en over de natuur?
- de Sterwandeling dit jaar door de afdeling Valkenburg georganiseerd wordt?
- deze Sterwandeling gepland staat voor zaterdag 02-09-2023? (**zie artikel 15.**)
- u nadere informatie hierover ontvangen heeft bij deze editie van dit ENK?
- de actie "Rabo Club Support" in de maand september zal plaatsvinden? (**zie artikel 2.**)
- wij hopen dat u weer met velen uw stem op onze afdeling uitbrengt?
- u op de website terecht kunt voor alle actuele informatie (www.ivn.nl/afdeling/eys)?
- wij hopen dat u allemaal van een zonnige vakantie met veel mooie natuurervaringen mag genieten?
- wij u allemaal hopen te begroeten op de **Algemene Leden Vergadering** d.d. 29-08-2023?
- de nieuwe redactie weer graag kopij voor de volgende editie van u ontvangt?
- de sluitingsdatum voor inleveren van kopij voor Koeriertje nr. 40 **nog niet bekend** is?
- de nieuwe redactie u hierover tijdig zal informeren?
- wij u veel leesplezier met dit Koeriertje wensen?

2. Rabo Club Support.

Bij velen reeds bekend, wellicht bij enkelen niet.

De Rabobank heeft jaarlijks, zoals veel banken en andere ondernemingen, een budget voor sponsoring. Bijzonder is dat Rabobank een deel van dat budget besteedt aan ondersteuning van het verenigingsleven door middel van de actie Rabo Club Support. Verenigingen kunnen zich voor deze actie aanmelden.

Leden van Rabobank kunnen bepalen hoe het beschikbare budget onder de aangemelde verenigingen wordt verdeeld door op verenigingen te stemmen. Ieder lid kan drie stemmen uitbrengen, maximaal een per vereniging. Hoe meer stemmen een vereniging krijgt, hoe groter het aandeel in het beschikbare bedrag.

Niet iedereen die bij de Rabo bankiert is lid; daarvoor moet men zich aanmelden. Het lidmaatschap is gratis.

Vanaf het begin dat deze actie bestaat doet IVN Eys daaraan mee en dat heeft ons in de loop der jaren mooie extra inkomsten gebracht. Ook dit jaar hebben we IVN Eys weer aangemeld. Wel is de opbrengst in de laatste jaren minder geworden door wijziging van de stemprocedure en doordat jaarlijks meer verenigingen zich aanmelden, de spoeling wordt dunner.

De actie vindt dit jaar plaats in de **maand september**.

Het zou mooi zijn als veel mensen weer op IVN Eys stemmen. En als u zelf geen lid bent van Rabo kent u misschien familie of vrienden die wel lid zijn en kunt u hen overhalen op IVN Eys te stemmen.

Doe de nieuwe en de oude penningmeester een plezier en haal zo veel mogelijk stemmen binnen!

Vlak voordat de actie start zullen de leden die bij de Rabo bankieren nogmaals aan deze actie worden herinnerd.

3. Eitjes zoeken van de zeldzame sleedoornpage.

Door: Andrea Senden-Vanhommerig

foto 30-8-2023

De sleedoornpage vliegt van eind juli tot eind september. De mannetjes voeden zich met honingdauw. De vrouwtjes hebben nectar nodig voor de ontwikkeling van de eitjes. Verder leven ze vooral in de kruinen van bomen. Dat is de reden dat de vlinders niet vaak gezien worden.

Het vrouwtje zet haar eitjes één voor één af op de overgang van jonger (2 jarig) en ouder (3 jarig) hout, in de oksel van een tak, doorn of knop van de sleedoorn. Een enkele keer twee eitjes naast elkaar. Ze legt zo'n vijf eitjes per dag. Vaak op dezelfde struik. De dag erna begint ze op een andere plek. Daardoor worden de eitjes over een groter gebied verspreid. De eitjes overwinteren en komen in april uit, op het moment dat de knoppen opengaan. Jonge rupsen voeden zich eerst met het binnenste van een bladknop, daarna van de bladeren.

Tussen 1960 en 1980 ging de soort sterk achteruit. De oorzaak is hoofdzakelijk te wijten aan het verdwijnen van het kleinschalig landschap. In 1980 waren er nog enkele vliegplaatsen over langs de Veluwerand, de Utrechtse heuvelrug en in de buurt van Ommen. Alleen in Zuid-Limburg waren nog diverse, dicht bij elkaar gelegen populaties te vinden. Een goed groenbeheer is belangrijk voor het behoud van de sleedoornpage. Sleedoorn moet regelmatig gefaseerd gesnoeid worden om jong hout te krijgen wat belangrijk is voor de ei afzetting. Er lijkt nu een kentering zichtbaar. Om een goed beeld te krijgen van de populaties, is het belangrijk om de soort te tellen. Maar hoe doe je dat als je de vlinder zelden ziet? Het is gebleken dat je de soort het beste kunt monitoren door in de winter de eitjes te tellen op de sleedoornstruiken.

Door jaren achter elkaar op dezelfde plaatsen de eitjes te tellen, kun je zien of de soort vooruit of achteruit gaat.

Van maandag 23 januari t/m vrijdag 27 januari 2023 werden in het Heuvelland eitjes geteld van de sleedoornpage onder leiding van Menno Venema van de Vlinderstichting.

Monniken werk? Ja, dat is het zeker!

Het begint met het verschil kunnen zien tussen een sleedoorn en een meidoorn als er geen bladeren of besjes aan de struiken zitten.

Op de maandag heb ik meegeteld op de Vrakelberg en de Fromberg.

Er lag sneeuw op de takken, die er eerst vanaf geklopt moest worden. Ook dan nog bleven er resten sneeuw hangen die steeds weggeveegd moesten worden. Dat resulteerde in kletsnatte handschoenen. Gelukkig had ik voor de zekerheid een tweede paar meegenomen. Verder was ik warm aangekleed met thermobroek, dikke trui onder mijn jas en sneeuwlaarzen.

Tussen 9.45 en 16.15 uur hebben we met 5 personen 2 km afgelegd en 154 eitjes geteld, waarvan ik royaal 10 % heb gevonden. Eén sleedoornpage vrouwtje kan tot 150 eitjes leggen, als ze ondertussen niet opgegeten wordt. Dat betekent dat de gevonden eitjes slechts door enkele vrouwtjes gelegd zijn. Van al die eitjes komen er slechts enkele tot het vlinderstadium. De rest redt het niet. Sluipwespen leggen hun eitjes in het eitje van de sleedoornpage. Rupsen worden gegeten door vogels en wespen. Poppen die in de strooisellaag liggen worden gegeten door muizen, spitsmuizen en egels.

Mijn eerste zelf gevonden eitje was echt een hoogtepunt.

De eitjes zijn piepklein en wit van kleur. Ze lijken op een afgeplat golfballetje. Met een loepje kon je beoordelen of het ook echt een eitje was.

Het resultaat van de eerste dagtelling was verrassend goed. Meer dan voorgaande jaren. Het was een geweldige ervaring om mee te helpen bij het tellen. Volgend jaar ga ik beslist weer meehelpen en dan misschien op meerdere dagen.

De voorlopige resultaten:

	2023	2022
Vraketberg	128	95
Fromberg maandag	26	5 Alleen steekproef
Piepert	72	70
Kruisberg	24	31
Platte Bosch	6	1 Er was gesnoeid
Rott	58	17
Bommerig	33	26
Camerig	4	4
Cottessen	21	56
Belletboomgaard	11	Niet geteld
Imstenraderbos	11	
Fromberg donderdag	45	11
Gronzedel	0	Niet geteld
Overgeul	29	
St. Pietersberg	150	99

De resultaten van waarnemers op die op andere plekken hebben geteld zijn nog niet meegenomen in deze tabel.

4. Het ene witje is het andere niet.

Door: Andrea Senden-Vanhommerig

Er vliegt een witte vlinder door je tuin. Een koolwitje denk je dan al gauw. Maar welk soort koolwitje zou het zijn? Tijdens het vliegen is dat eigenlijk bijna niet te zien. Ik ga een poging doen om de verschillen uit te leggen tussen de meest voorkomende witjes.

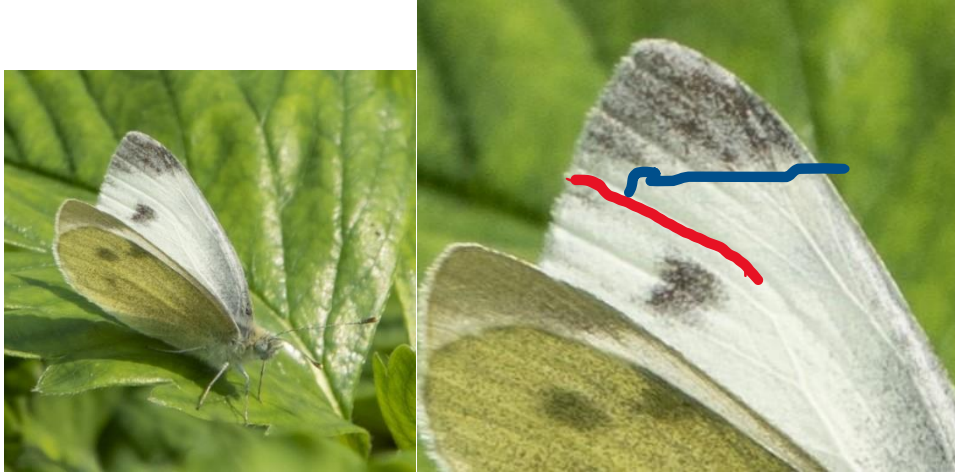
Klein koolwitje:

De zwarte vleugelhoekpunt is tamelijk recht afgesneden. Dat heb ik met blauw getekend. De middenstip is rond. Trek een gedachtenlijn tussen de middenstip en de zwarte vleugelpuntvlek. Ik heb die streep nu rood gemaakt. De lijn loopt schuin.

Scheefbloemwitje:

Deze soort komt pas sinds 2015 in Nederland voor. De middenstip is rechthoekig en groot. De achterkant van de middenstip is hol. Trek een gedachtenlijn tussen de middenstip en de rand van de zwarte vleugelpuntvlek. De lijn loopt min of meer recht. De zwarte vleugelhoek is niet recht afgesneden.

Klein geaderd witje: De zwarte vleugelhoekpunt waaert als druppels uit over de achterrand, aangegeven met rode streepjes. Op de onderkant van de vleugels zijn de aders grijs bestoven.

Groot koolwitje:

De zwarte vleugelhoekpunt loopt langs de vleugelrand naar voren tot voorbij de zwarte stip.

Oranjetipje: Dan denk je waarschijnlijk, ja maar die heeft een oranje vlek, die kennen we wel. Leden van de vogelwerkgroep kwamen er achter dat het vrouwtje van het oranjetipje helemaal geen oranje vlek heeft. Het is alweer een wit vlindertje. Dat inspireerde mij om dit artikel te schrijven.

De onderkant van de achtervleugel van het oranjetipje is zowel bij het vrouwtje als het mannetje prachtig gemarmerd. De zwarte vleugelpunten zijn rond en afgezet met witte vlekjes.

Vrouw

Man met gesloten vleugels.

Vrouw met geopende vleugels.

Tip: probeer een foto te maken zodat je de vlinder in alle rust kunt bekijken als hij allang weer verder gevlogen is. Misschien lukt het jou dan ook om de witjes op naam te brengen. Veel succes!

5. Op zoek naar bodemdiertjes.

Dit voorjaar konden we eindelijk weer op stap met de leerlingen van basisschool 'Klavertje Vier'. Op 16 mei gingen we met groep 7/8 en op 23 mei met groep 5/6 naar het Froweinbos om naar bodemdiertjes te zoeken. Ieder groepje had een begeleider én rugzak met onderzoeksmateriaal bij zich: een zoekkaart, lepeltjes en vorkje om in de grond te wroeten, een loepdoosje om de beestjes beter te kunnen zien etc.

Het is altijd weer leuk om te zien hoe de kinderen soms eerst wat

huiverig zijn voor die kriebeldieren, maar daarna steeds enthousiaster en fanatieker zoeken om er meer te vinden. Zeker de oudste groepen waren heel goed en gericht bezig. Ook de leerkrachten vonden het een mooie en leerzame activiteit voor hun leerlingen.

Volgend schooljaar zijn we weer zeer welkom om hen een natuurervaring aan te bieden.

groep 7/8

groep 5/6

6. Jeugdgroep op stap in voorjaar.

Met de jeugdwerkgroep hebben we in het voorjaar van 2023 een drietal activiteiten gehad die zeer goed verlopen zijn. De kinderen hebben het goed naar hun zin gehad. Op 11 maart waren we te gast met 10 kinderen bij de Schaapskooi op de Eperheide. Een zeer leuke dag, waarbij de kinderen ook melk hebben geven aan de lammetjes.

Op 1 april zijn we met 20 kinderen en een 5 tal ouders naar de geadopteerde poel gegaan bij het Froweinbos. We hebben takken opgeruimd en, samen met de boswachter, naar waterdiertjes gezocht. Deze keer waren er al een deel ingevangen door speciale vangkooien van de boswachter. Gelukkig, want verder zaten de salamanders door de koude nog erg diep en werd er weinig door de kinderen gevangen in hun netjes. Een leuke middagactiviteit met een hele hoge opkomst.

Tenslotte zijn we op 15 april naar de Gaiazoo geweest. Daar vond de jaarlijkse kidsparty plaats. Een groot spektakel met wel 800 kinderen. Er waren tal van leuke spelletjes door de dierentuin heen. Wat leuk om te zien hoe de kinderen in groepjes bij elkaar blijven en samenwerken. Top dag!!

7. Bomencursus, vervolg.

Na een goede start zijn we inmiddels op driekwart van de cursus. Op het einde van de winter kregen de cursisten tijdens de buitenles in het Froweinbos een boeiende uiteenzetting van Gijs Ketelaars van het Limburgs Landschap over het wat en hoe van het bosonderhoud. De binnenles werd wederom verzorgd door Arie Boersma, die voor een verdere theoretische basis zorgde.

Midden in het voorjaar wandelden we in de buurt van Schweiberg om daar een aantal bomen te leren herkennen. Met de bomenkaart was dat niet altijd eenvoudig, soms waren uitgebreidere bomengidsen en of apps op de telefoon nodig om meer duidelijkheid te bieden. Maar het is leuk om te leren waar je op moet letten.

In de derde theorieles hadden we naast de Arie Boersma ook Peter Geurts weer te gast, die vooral inging op de bodemgesteldheid in relatie tot bomen. Heel interessant.

Eind augustus gaan we op stap voor de vierde buitenles, in september volgt dan de afsluitende binnenles.

Tot nu toe blijft de groep actief en enthousiast.

8. Dao bove in den toren .....

Door: Edith Boekraad.

Het is 21 juni en samen met Ger en Thei, de koster, wacht ik op het bankje voor de kerk van Wahlwiller op de ringer. Even later arriveert ook Wim op de fiets.

‘Dat zal hem zijn,’ zeggen we tegelijk als een auto voor ons van de grote weg, de straat inslaat. De bestuurder verdwijnt even later met een map onder de arm het café in. ‘Praten over de Luikse Markt,’ concludeert Ger.

Dan stuurt iemand vastberaden zijn auto de oprit van de kerk op en als we bij hem komen laadt Vincent net zijn spullen uit. Op zijn shirt staan vogels, op zijn hoofd heeft hij een hoed. ‘Ze schijten je soms gewoon op je kop’. Je zou hem voor een Australiër kunnen houden, wat niet vreemd is. Hij heeft daar een aantal jaren gewoond en is er begonnen met het ringen van vogels. Geen kerkuilen trouwens. Achter hem aan klimmen we de kerktoeren van Wahlwiller op, eerst de smalle wenteltrap naar het portaal waar in de hoek de gewassen, maar nog blote, beelden van de kerststal staan te wachten op de volgende Kerst, dan de ladder, door het plafond de zolder op.

Vanuit de Vogelwerkgroep zijn we in het voorjaar vooral druk met de mezen. Gedurende het broedseizoen lopen we wekelijks in drie gebieden de mezenkastjes na. We noteren de resultaten en als het seizoen is afgerond, gaan ze naar SOVON. Daarnaast houdt Ger Hensgens ook in de gaten hoe het in ons gebied met de uilen gaat, steenuilen en kerkuilen. Nu veel boerenschuren niet meer als schuur dienstdoen maar, opgeknapt, een nieuwe functie gekregen hebben, vindt de kerkuil moeilijk een plek om te broeden. We kennen in het gebied rondom Eys twee plekken waar ze elk jaar terecht kunnen, hoog boven in de schuur van Leon Hupperichs op kasteel Cartils en hoog boven in de kerktoeren van Wahlwiller. Daar staan we nu, samen met Vincent, de ringer.

Elk jaar, zodra hij verwacht dat er een ei gelegd kan zijn, neemt Ger contact op met de zogenaamde erfeigenaar. In Wahlwiller is dat Thei, de koster, in Cartils, Leon Hupperichs. De kerkuil is gevoelig voor verstoring en Ger nodigt op elk bezoek maar een paar mensen uit om met hem mee te gaan. Het eerste bezoek was 12 april. Laura, Hans en Ger namen de wenteltrap en ladder en trotseerden de stank op de zolder. Eerst stopte Ger het uitvlieggat

dicht zodat de ouders niet onverwacht kunnen komen opdagen en opende daarna de klep aan de achterkant. Reden voor een feestje want er lagen eieren. Ook Laura en Hans namen een kijkje. Vorig jaar bezochten we de kast twee keer en vonden er geen één, nu maar liefst vijf eieren! Op 31 mei gingen Laura, Hans en Edith opnieuw met Ger op pad en weer was er reden tot vreugde. De eieren waren uitgebroed en in de kast lagen nu pluizebolletjes die naar achteren bewogen, we telden er vijf.

Ger nam vervolgens, waarschijnlijk aangemoedigd door de lezing die Geco Visscher in ons clubhuis gaf, contact op en kreeg van hem de gegevens van Vincent. Die staat nu hier met ons op zolder, klaar om de kuikens te ringen. Zo rustig als Vincent is, zo spannend vind ik het. Want vorig jaar geen enkel ei, nu vijf jongen geteld, maar zijn ze er nog, leven ze nog?

‘Er is maar één manier om erachter te komen en dat is kijken,’ zegt

Vincent en Ger klimt als eerste de trap op. Als hij de uitvliegopening heeft dichtgestopt kan hij rustig in de kast kijken en het verlossende:

‘ze zijn er nog’ spreken en Vincent die na Ger naar boven gaat zegt:

‘mooie kuikens’. En of het mooie kuikens zijn! Eén voor één stopt hij ze in een emmer, hij heeft er twee nodig en moet alle zeilen bijzetten om ze binnenboord te houden. Een

doek over de emmer en ze kunnen naar beneden. Daar neemt hij ze achter elkaar op zijn schoot. Verbaasd kijken de kuikens de wereld in als ze een ring om de poot geklemd krijgen, hun vleugels gemeten worden en ze in het kommetje op de weegschaal worden gelegd. Als ze te wild zijn draait Vincent ze op hun rug en dan blijven ze rustig liggen.

Aan de hand van de banden die al op de vleugels te zien zijn, stelt Vincent vast of het kuiken een mannetje of een vrouwtje is. Bij vrouwtjes is het buitenste bandje van de handpen breder. In ‘onze’ kast blijken twee vrouwtjes en drie mannetjes grootgebracht te zijn, in leeftijd variërend tussen 42 en 59 dagen met een gewicht tussen 263 en 319 gram.

Nadat Vincent alle gegevens keurig verwerkt heeft vertrekt hij naar Voerendaal waar ook kerkuilskuikens wachten om geringd te worden. Gisteren was hij in de kerktoeren van Mechelen. Ook daar was een nest kerkuilen. ‘Het gaat goed dit jaar, met de kerkuilen,’ zegt hij dan ook tevreden.

In Wahlwiller is het mogelijk de kast waarin de kerkuilen broeden te bereiken, in Cartils hangt de kast daarvoor te hoog in de schuur. Daar volstaat een praatje met Leon Hupperichs die ons graag op de hoogte houdt van de bewegingen die hij in de schuur waarneemt en waaruit geconcludeerd kan worden dat er ook bij hem in de kast gebroed is. Het resultaat moeten we nog horen.

9. Update nieuwe paddentunnels en voorjaarstrek in Overeys.

Door: Marian Neven en Hub Kessels.

De aanleg van de nieuwe faunavoorziening in de Mr. dr. Froweinweg heeft vertraging opgelopen. In het vorige ENK hebben we gemeld dat deze voorziening klaar zou zijn voor de kerst (2022). Helaas is deze planning niet gehaald door de aannemer.

De tunnels waren wel operationeel, maar omdat de geleidingswand zelf niet overal naadloos op elkaar aansloot vonden we padden op de weg. Dit was ook het geval bij met name de roosters en bij de tunnelaansluitingen.

Ook ligt het gronddepot er nog, waardoor de speciale paddenrooster in de Goedenraadsbergweg nog niet operationeel was. In de bocht staken daarom nog steeds padden over.

De paddenbrigade is toen weer in actie gekomen en heeft dieren die op de weg geraakt zijn naar de overkant geholpen. Dank dat iedereen weer inzetbaar was.

In de vijver van de Kasteel Goedenraad zijn in het voorjaar voortplantingsactiviteiten waargenomen in de vorm van eisnoeren, eiklumpen en “koeleköpkes” (foto). In week 25 zijn de eerste juveniele padjes en kikkertjes gesignaleerd. Mooi!!

Momenteel wordt er nog gewerkt aan de verdere verbetering en afronding van bovenstaande punten en worden de puntjes op de i gezet. We zijn nog steeds met de gemeente en de aannemer in contact. Als het goed is, zijn deze aandachtspunten verholpen voor de najaarstrek, behalve het depot, dat blijft nog totdat de gehele werkzaamheden van de reconstructie zijn afgerond.

10. Vogelexcursie in Wormdal 21-01-2023.

Door: Andrea Senden-Vanhommerig.

Met 10 personen verdeeld over drie auto's rijden we vanaf de carpoolplaats bij Simpelveld naar Haanrade (Kerkrade). Er ligt sneeuw en na een koude nacht is het plaatselijk mistig. Gelukkig zijn de wegen goed berijdbaar.

Iedereen is warm gekleed. Vol verwachting gaan we op pad, want Ben heeft de “waterspreeuw” besteld. Zou het zeldzame vogeltje zich echt laten zien? Meteen zien we al een grote lijster hoog in een boom zitten. Hij laat zich goed bekijken. Diverse kool- en pimpelmezen zitten verspreid in de struiken. Dan buigen we af naar de meanderende Worm.

Vol verwachting speuren we het water en de oevers af. Al gauw flitst er een bruine gedrongen vogel over het water. Dat is hem!!! De meesten hebben de bruine flits van de waterspreeuw niet gezien. Kort daarna vliegt in dezelfde richting een bruine vogel met een opvallende witte stuit. Deze oeverloper heeft de toepasselijke naam “witgatje”. Even later zien we hem

foerageren aan de oever van de Worm. Ook een grote gele kwikstaart zoekt zijn maaltje bij elkaar tussen de steentjes langs het water.

En dan vliegt de waterspreeuw ons tegemoet en alweer aan ons voorbij. Dus we keren om in de hoop dat hij ergens is gaan zitten. En jawel, we hebben geluk. Hij zit op een besneeuwde boomstronk die over de Worm helt. Daar laat hij zich lange tijd bewonderen en fotograferen, ofschoon de afstand eigenlijk te groot is voor een redelijke foto.

Later zien we de waterspreeuw nóg enkele keren. Zelfs een tweede waterspreeuw scheert dan over het water terwijl we naar de andere zitten te kijken. Na enig speurwerk blijkt de tweede waterspreeuw een ondersoort te zijn, namelijk de roodbuikwaterspreeuw. Deze ondersoort komt meer voor in Midden-Europa. Dictaat van waarneming.nl: *"In Nederland is de Roodbuikwaterspreeuw een zeldzame en onregelmatige broedvogel in Zuid-Limburg, en ook overigens is deze ondersoort zeldzaam."*

Ben weet weer van alles te vertellen over het gebied. Hij komt er regelmatig om te kijken of het goed gaat met de Galloway runderen.

We hebben het geluk dat er nog Glühwein over is van de Nieuwjaarswandeling. We proosten op Greetje en Fred die de lekkere Glühwein hadden gemaakt.

Terug op verhard gebied, blijkt het spiegelglad te zijn. Dat resulteert twee keer in een valpartij. Daar schrikken we behoorlijk van. Gelukkig loopt het goed af zonder botbreuken. We gaan in de richting van de auto via het natuurgebied aan de andere kant van de doorgaande weg.

Bedankt Ben Custers voor de prachtige excursie.

Waarnemingen: aalscholver, boomkruiper, buizerd, grote gele kwikstaart, groene specht, grote bonte specht, grote lijster, grote zilverreiger, heggenmus, houtduif, huismus, kauw, koolmees, meeuw onbekend, merel, pimpelmees, roodborst, roodbuikwaterspreeuw, spreeuw, vink, waterspreeuw, winterkoning, wilde eend, witgatje, zwarte kraai, eekhoorn.

11. Vogelwerkgroep bezoekt tentoonstelling.

Door: Andrea Senden-Vanhommerig.

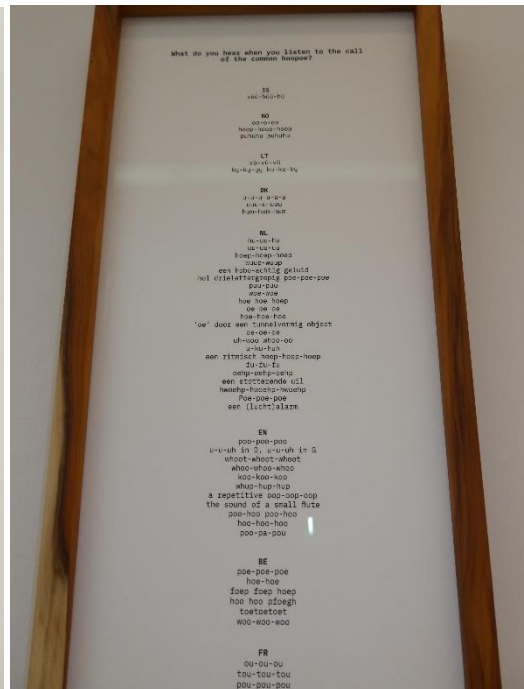
Op zondag 28 mei bezochten leden van de vogelwerkgroep een tentoonstelling over vogels op Buitenplaats Kasteel Wylre. We ontmoetten elkaar in onze mooie kleren, hoe anders dan we van elkaar gewend zijn. Goedkeurende blikken gingen heen en weer. Best grappig om te zien.

Om 12.00 stond Xander Karskens ons op te wachten bij het Hedge House. Hij gaf ons een zeer inspirerende rondleiding met uitleg over de kunstwerken en hun makers.

Het topstuk van de tentoonstelling was een schilderij van Kerry James Marshall
Black and Part Black Birds in America: (European Starlings)

Er hing een foto van een hop. De hop roept zijn eigen naam. Toch heet hij in alle landen net een beetje anders. Hopt de Hop in ieder land soms in aan andere taal? De lijst met namen is nog veel langer, maar paste niet op de foto.

Nadat we de tentoonstelling hadden bekeken liepen we nog een rondje door de kasteeltuin die beslist ook de moeite waard is. Helaas was er ter plekke geen koffie of andere versnapering te krijgen. Daar waren we net te laat voor. We hebben met z'n allen een mooie middag gehad.

Op zondag 18 juni is er een vogelexcursie vanuit de kasteeltuin onder leiding van onze vogelwerkgroep. De tentoonstelling is nog te zien tot 3 december 2023.

12. De Natuurgids, een mooi tijdschrift voor de natuurvriend!

Op stap met de VWG in 2023.

13. Jaarvergadering.

Op 27 maart vond onze jaarvergadering plaats. De Boerenberg zat gezellig vol en het was goed om elkaar weer te ontmoeten. Tijdens de vergadering traden drie van de vier bestuursleden af. Gerard Nabben en Karel Brinkmann na twee termijnen van vier jaar, Constance Kerremans na 2,5 termijn.

Andrea Senden bedankte hen in een mooie toespraak voor het vele werk, dat zij voor de vereniging hadden gedaan. Een groepje leden - van de harde kern - had voor zowel mooie als ludieke cadeaus gezorgd. De afgetreden leden vertelden, dat ze het werk altijd met veel plezier gedaan hebben, maar dat het nu toch echt nodig was om het stokje over te dragen en om meer tijd voor andere zaken te krijgen. De komende maanden zullen zij nog zorg dragen voor de lopende zaken.

De vergadering werd zoals gebruikelijk met een drankje, hapje en praatje afgesloten.

Beste Constance, Gerard en Karel,

Na 2 termijnen als hecht bestuursteam willen wij jullie bedanken voor de deskundige en tomeloze inzet voor het IVN, afdeling Eys.

Wij willen daarom, namens alle leden van ons IVN, een afscheidscadeau aanbieden voor een gezamenlijk etentje.

Nogmaals bedankt en geniet van jullie 'IVN-pensioen'

“Ja, ...zij vliegen uit, maar wat een onverwachte en mooie verrassing!
Bedankt allemaal.”

14. Toekomst van IVN, afdeling Eys, vervolg ..... licht aan het einde van de tunnel?

In eerdere berichten hebben we u op de hoogte gehouden van de dreiging van het einde van de afdeling Eys vanwege het gebrek aan nieuwe bestuursleden en van onze gesprekken met zustervereniging Heuvelland over mogelijke verdergaande samenwerking en/of een fusie. Na uitgebreide gesprekken met de afdeling Heuvelland en voorbereidend werk t.a.v. de diverse 'reglementen' bleek vlak voor onze ALV dat IVN Heuvelland een fusie op dit moment te vroeg vond. Er moest eerst aan een aantal voorwaarden worden voldaan.

De gesprekspartners van IVN Eys hadden gemerkt, dat er - ondanks de goede samenwerking op diverse terreinen - ook een aantal (cultuur-)verschillen bestonden in het aansturen van de afdeling. Het behoud van ons gebouw op de Boerenberg speelde hierbij een rol. Voor ons vooral een lust, voor Heuvelland voelde het meer als een last.

Op de algemene ledenvergadering van 27 maart werd besproken, dat er dus maar twee opties overbleven: de afdeling opheffen óf nog een allerlaatste oproep doen om nieuwe bestuursleden te vinden, zodat de afdeling zelfstandig door kon gaan. Opheffen zou erg jammer zijn, juist het afgelopen jaar was er weer van alles te doen. Besloten werd tot optie 2: tot 27 april kon men zich aanmelden.

Tot onze grote blijdschap hebben alsnog een aantal mensen zich bereid verklaard om op een of andere manier een bijdrage te gaan leveren aan het besturen van de vereniging. Op 22 mei kwamen zij samen met het huidige bestuur. De zomermaanden worden gebruikt om via diverse gesprekken te onderzoeken of er een volwaardig nieuw bestuur gevormd kan worden.

We zijn voorzichtig hoopvol.... zodra we meer weten zal een nieuwe Algemene LedenVergadering (ALV) worden uitgeschreven waarin een voordracht gedaan zal worden voor een nieuw bestuur.

15. Sterwandeling wordt 'Regionale verbindingsdag Regio Maas- en Mergelland'.

Elk jaar wordt er door een afdeling van de Regio Maas- en Mergelland een ontmoetingsdag georganiseerd voor alle IVN-leden uit de regio. Oorspronkelijk wandelde iedere afdeling vanuit een andere richting naar de plaats toe, vandaar de naam: Sterwandeling.

Inmiddels verzorgt de organiserende afdeling zelf een activiteit, meestal met een wandeling erbij. De naam is daarom veranderd, maar de doelstelling niet! Het gaat er deze dag om, om op informele wijze IVN-ers van omliggende afdelingen te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen. Soms komen er nieuwe initiatieven uit, zoals een lezing bij ons of een bezoekje elders.

De verbindingsdag wordt dit jaar georganiseerd door de afdeling Valkenburg en vindt plaats op:

Zaterdag 2 september van 12.00 – 17.00 uur bij de Kasteeltuin Oud-Valkenburg.

Noteer deze datum alvast in uw agenda, het is een mooie gelegenheid om de tuinen te bezoeken en altijd een gezellige dag. Details volgen.

16. Wiel Wenders.

In memoriam

Wiel Wenders

11 april 1937 – 19 maart 2023

Kort voor de jaarvergadering bereikte ons het droeve bericht dat Wiel Wenders was overleden.

Wiel was betrokken bij de oprichting van de afdeling Eys en maakte bijna 25 jaar deel uit van het bestuur. Hij was een echte natuurliefhebber en was op een breed terrein actief. Zo was hij een van de pioniers bij het overzetten van de padden, was hij jarenlang coördinator van de vogelwerkgroep en gids bij menige wandeling. Toen het IVN in 1980 een eigen gebouw kreeg op de Boerenberg stak hij veel tijd en energie in het opknappen daarvan.

Voor zichzelf had hij midden in het groen op een verborgen plek een paradijselijk hoekje gemaakt, waar hij kon zitten genieten van het gezang van de vogels en af en toe een ree kon spotten.

Hij was ook heel geïnteresseerd in de geschiedenis van Eys, hij had klappers vol informatie en hij vond het heerlijk om ons de dorpsverhalen op een smakelijke manier te vertellen, zoals hij deed bij het 40-jarig jubileum.

De langst durende liefde koesterde hij voor de wegkruisen in en om Eys. Als lid en later coördinator van de wegkruisengroep zorgde hij ervoor, dat alle kruisen er piekfijn bijstonden en dat een aantal nieuwe kruisen geplaatst werden. Natuurlijk met behulp van de andere leden van de werkgroep en van zijn echtgenote Bertien, die de kransen voor haar rekening nam.

In 2013 ontving hij tijdens de jaarvergadering een koninklijke onderscheiding als erkenning voor al zijn vrijwilligerswerk.

De laatste jaren moest hij vanwege lichamelijke klachten steeds een stapje terug doen. Vaak kon je hem nog aantreffen, zittend in een stoel in zijn tuin, lezend in een van zijn klappers. Aan de muur het mooie wegkruis, dat hij achterop de fiets meenam uit Mechelen.

Begin dit jaar ging het snel achteruit.

“Zouden ze eraan denken, dat ik 50 jaar lid ben?” vroeg hij aan Bertien. “En hoe moet ik de Boerenberg op dan?”

Natuurlijk had onze secretaris eraan gedacht en het bestuur was bezig om een afspraak te maken om hem op zijn ziekbed te bezoeken en te feliciteren met zijn 50-jarig jubileum. Helaas haalde de tijd ons in.

Wiel, bedankt voor alles dat je voor het IVN, voor onze afdeling en voor ons betekend hebt.

Dat je rust in vrede.

Jij en ik
Een mooie wandeling,
reeën spotten in het bos,
“unne jonge kloare”
een kaartje leggen vond je fijn en
altijd genieten van gewoon het
samenzijn
Van winterkou naar zomerzon
Van onmin naar een kus
Van herfstverdriet naar lentekriebels
Van min weer in de plus
We kenden slechte tijden
maar zeker zoveel goede
van uitbundig vrolijk zijn
tot opgekropte woede
maar jij en ik we gingen door en
bleven onze belofte trouw
maar dat is niet zo moeilijk
omdat ik heel veel van je hou.

17. Slotwoord redactie.

Beste natuurvrienden,

Dit was de laatste editie van het Eyser NatuurKoeriertje van deze redactie.

We hebben de ENK-edities (vanaf nr. 22 – juli 2015) altijd met veel plezier gemaakt en jullie op deze manier geïnformeerd over het wel en wee van onze afdeling. Een vooruitblik, een terugblik, natuurinformatie en .....

Dank ook aan iedereen die dit mogelijk maakte door kopij aan te leveren voor deze edities!

Graag geef ik de (digitale) pen door aan de nieuwe redactie, die jullie op hun eigen manier van afdelingsnieuws zal voorzien. Ik wens hen hierbij alle succes toe, zodat jullie weer allemaal op de hoogte blijven van wat er speelt in onze afdeling.

Ik sluit deze editie af met ‘een gevonden gedachte’, ...om even bij stil te staan, want .....

In november mogen we weer allemaal naar de stembus om een keuze te maken en richting te geven aan niet alleen onze toekomst.....

Invloed

Samen met mijn driejarige zoon ga ik naar het stemlokaal. De dame die mij het stembiljet geeft, zegt dat mijn zoon wel mee mag het stemhokje in. „Hij is toch te klein om je te beïnvloeden.” Denkend aan een onzekere toekomst door klimaatverandering, polarisatie en toenemende ongelijkheid, kijk ik naar mijn zoon. Volgens mij heeft niemand meer invloed op mijn stem dan hij.

Uit: NRC van 17-03-2023 door Eduard Schmidt-Postmes

Redactie:

Gerard Nabben

van Pallantstraat 10

6286 AX Wittem.

Tel.: 043 – 4502478

email: secretariaat@ivneys.nl

website: www.ivn.nl/afdeling/eys

IBAN: NL92 RABO 0147 5896 22 t.n.v. IVN, afdeling Eys